

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 396/2011-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 27. septembra 2011 predbežne prerokoval sťažnosť J. G., L., zastúpeného advokátom JUDr. J. G., B., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Sžo/253/2010 z 18. mája 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. G. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. júla 2011 doručená sťažnosť J. G. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských

práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Sžo/253/2010 z 18. mája 2011.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že personálnym rozkazom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo vnútra“) č. 271 z 15. júla 2009 (ďalej aj „personálny rozkaz“) bol sťažovateľ prepustený zo služobného pomeru príslušníka Policajného zboru pre porušenie služobnej prísahy a služobnej povinnosti.

Ministerstvo vnútra rozklad sťažovateľa podaný proti personálnemu rozkazu zamietlo. Následne sťažovateľ podal žalobu o preskúmanie rozhodnutia Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“), ktorý rozsudkom sp. zn. 4 S 222/2009 z 24. septembra 2010 jeho žalobu zamietol. Sťažovateľ podal proti uvedenému rozsudku odvolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd tak, že rozsudok krajského súdu potvrdil.

Pri vydávaní personálneho rozkazu sa nedôvodne vychádzalo z poznatkov získaných v trestnom konaní, a to uznesenia Vojenskej obvodnej prokuratúry v Banskej Bystrici z 30. septembra 2009 a Obvodného úradu Námestovo, ktorý napokon zastavil priestupkové konanie vedené proti jeho osobe, v ktorom bolo konštatované, že *„správny orgán nemal za jednoznačne preukázané, že sa sťažovateľ dopustil skutku kladeného mu za vinu“*.

Sťažovateľ sa nestotožňuje so závermi všeobecných súdov a tvrdí, že listina označená ako *„personálny rozkaz ministra vnútra č. 271 v strede označené dátumovkou 15. 7. 2009“* nemá náležitosti listiny, ktorou je možné rozhodnúť o jeho prepustení z Policajného zboru *«podľa § 192 ods. 1 písm. e) zák. č. 73/1998 Z. z. v znení neskorších predpisov, pretože exemplár mne doručený nie je podpísaný podpredsedom vlády a ministrom vnútra SR Róbertom Kaliňákom, t. j. nemá všetky potrebné náležitosti z formálneho hľadiska ako listina, ktorá osvedčuje predmetný úkon. Pri podpise je len zvýraznená hrubými písmenami zrejme pečiatkou časť „v. r.“...*

V zmysle § 266 ods. 3 zák. č. 73/1998 Z. z. sa síce doručujú odpisy písomností, avšak toto ustanovenie neuvádza výnimku, že odpisy nemusia mať náležitosti také, aké má originál...».

Sťažovateľ sa nestotožňuje s názorom všeobecných súdov, že „*čl. 6 Dohovoru... je aplikovateľný len na civilné práva a záväzky, nie na spory týkajúce sa ukončenia štátnozamestnaneckého pomeru policajta, pretože toto nepatrí do oblasti súkromného práva, ale do oblasti verejného práva. Pri takomto výklade pri vydávaní personálnych rozkazov ministra vnútra by bol prakticky ničím nepostihnuteľný akýkoľvek odklon od ľudských práv a základných slobôd, aj keď by sa personálny rozkaz a materiály v tomto konaní napádané akokoľvek vymykali Dohovoru. Znamenalo by to, že v demokratickom a právnom štáte princípy Dohovoru musia dodržiavať len tí, ktorí sa pohybujú v oblasti civilného práva a záväzkov z toho prislúchajúcich, pričom subjekty v oblasti verejného práva Dohovor nemusia rešpektovať...“.*

Sťažovateľ ďalej namieta, že v konaní došlo aj k porušeniu jeho základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy tým, že najvyšší súd jeho odvolanie prerokoval v neprítomnosti účastníka, čím bola porušená zásada rovnosti zbraní, a tiež k porušeniu „*zásady prezumpcie nevinny podľa čl. 50 ods. 2 ústavy*“, keďže túto zásadu porušilo ministerstvo vnútra vydaním personálneho rozkazu, ktoré nahradilo „*orgány činné v trestnom konaní a v priestupkovom konaní vlastnou úvahou a vlastným posudzovaním veci*“, konštatujúc, že skutok, ktorý spáchal sťažovateľ, je trestný činom.

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd vydal nález, v ktorom vysloví, že rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 2 Sžo/253/2010 z 18. mája 2011 bol porušený čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 1, 2, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 2 ústavy v nadväznosti na čl. 6 ods. 1 a 2 dohovoru, uvedený rozsudok zrušil a priznal mu náhradu trov konania.

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 50/05, IV. ÚS 288/05, III. ÚS 28/2011).

Ústavný súd vo svojej ustálenej judikatúre zdôrazňuje, že nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd v zásade nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu ani posudzovať skutkové závery, ku ktorým všeobecný súd dospel. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom možno uvažovať

len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06). Vzťah ústavného súdu k všeobecným súdom ako dvoch samostatných, na sebe nezávislých zložiek súdnej moci nie je založený na princípe podriadenosti a nadriadenosti. Ústavný súd je podľa čl. 124 ústavy nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti, zatiaľ čo všeobecné súdy sú nezávislé súdne orgány ochrany zákonnosti. Ústavný súd nemá právomoc preskúmať rozhodnutia všeobecných súdov, a to nielen ich výrokovú časť, ale ani odôvodnenie rozhodnutia.

1. Sťažovateľ v sťažnosti namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a to rozhodnutím najvyššieho súdu, ktorý potvrdil rozsudok krajského súdu preskúmajúci zákonnosť rozhodnutia ministerstva vnútra. Sťažovateľ sa s týmto rozhodnutím nestotožňuje a považuje ho za nesprávne.

Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry viackrát vyslovil, že obsahom základného práva na súdnu ochranu je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto základnému právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01, III. ÚS 362/04), ako aj zabezpečiť konkrétne procesné garancie v súdnom konaní.

Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína, že nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva. Preto nemôže nahrádzať postupy a rozhodnutia všeobecných súdov spôsobom, akým to požaduje sťažovateľ, a tak preberať na seba ústavnú zodpovednosť všeobecných súdov za ochranu zákonnosti podľa § 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), ak sa táto ochrana poskytla bez porušenia ústavnoprocených princípov ustanovených v čl. 46 až čl. 50 ústavy, ktorých ustálený výklad vyplýva zo stabilnej judikatúry ústavného súdu.

Vychádzajúc zo sťažnosti sa preto ústavný súd v rámci predbežného prerokovania sťažnosti zaoberal najprv otázkou, či obsah napádaného uznesenia najvyššieho súdu opodstatňuje možnosť prijatia sťažnosti na ďalšie konanie a či účinky výkonu právomoci

najvyššieho súdu sú zlučiteľné s ústavnými limitmi vyplývajúcimi zo sťažovateľom označených základných práv.

Ústavný súd po preskúmaní námietok sťažovateľa a odôvodnenia rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 2 Sžo/253/2010 z 18. mája 2011 konštatuje, že najvyšší súd konal a rozhodoval o odvolaní sťažovateľa proti prvostupňovému rozsudku krajského súdu v rámci správneho súdnictva podľa piatej časti druhej hlavy Občianskeho súdneho poriadku a v tomto konaní v celom rozsahu iba pokračoval v realizácii základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru). V tomto konaní išlo iba o skúmanie zákonnosti napádaných správnych rozhodnutí, a nie o nové rozhodovanie vo veci. Najvyšší súd v tomto konaní nie je oprávnený sám vykonávať dokazovanie, príp. jeho doplnenie a pre tento súd je rozhodujúci skutkový stav v čase rozhodovania správneho orgánu. Tento súd nie je skutkovou inštanciou (obdobne napr. I. ÚS 105/06).

Ústavný súd nezistil, že by v prípade sťažovateľa mohlo ísť o odmietnutie spravodlivosti majúce za následok porušenie jeho základných práv, ale o prípad, keď právo na súdnu a inú právnu ochranu a právo na spravodlivé súdne konanie bolo v celom rozsahu realizované, aj keď nie podľa subjektívnych názorov sťažovateľa. Ústavný súd v takom prípade nemá žiaden dôvod a ani oprávnenie na prehodnocovanie záverov najvyššieho súdu. Tvrdenia sťažovateľa preto podľa názoru ústavného súdu sledujú len dosiahnutie zmeny súdneho konania, ktoré pre neho skončilo nepriaznivým výsledkom, čo však nemožno spájať s pojmom spravodlivý proces a porušovaním jeho princípov.

Najvyšší súd v danom prípade nedospel k záveru o existencii takých okolností, ktoré by odôvodňovali zrušenie rozhodnutia krajského súdu, resp. prvostupňového správneho rozhodnutia, t. j. personálneho rozkazu ministra (sťažovateľ namieta nedostatok formy a jeho nedostatočné odôvodnenie), a aj ústavný súd je toho názoru, že odôvodnenie rozsudku najvyššieho súdu spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 OSP) a nevykazuje znaky arbitrárnosti.

Najvyšší súd najprv na s. 2 a 3 zrekapituloval skutkový stav veci a právne závery krajského súdu, ktoré ho viedli k zamietnutiu žaloby sťažovateľa, ďalej citoval odvolacie námietky sťažovateľa a jeho dôvody na zmenu rozhodnutia krajského súdu (s. 4 a 5), ako aj stanovisko žalovaného k veci (s. 5 a 6) a potom podrobne rozobral aj dôvody svojho rozhodnutia, ktoré odôvodnil vyčerpávajúcim spôsobom (na s. 7 až 12), pričom tieto dôvody vecne a zrozumiteľne reagujú na podstatné odvolacie námietky sťažovateľa.

Ústavný súd po oboznámení sa s napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu konštatuje, že namietané konanie nevykazuje žiadne znaky pochybení procesného charakteru a ani výklad a interpretáciu príslušných ustanovení zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení neskorších predpisov, zákona č. 71/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov a Občianskeho súdneho poriadku, ktorú všeobecné súdy zvolili v danom prípade, nemožno považovať za arbitrárny alebo popierajúci základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie. Rozhodnutie najvyššieho súdu sa v tejto veci opiera aj o rozsiahlu judikatúru najvyššieho súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva, a preto v časti namietajúcej porušenie označených práv sťažovateľa ústavný súd vyhodnotil sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú bez toho, aby sa osobitne podrobne zaoberal jednotlivými námietkami sťažovateľa týkajúcimi nedostatku formy rozhodnutia ministerstva vnútra a údajným nedostatočným odôvodnením rozhodnutí všeobecných súdov .

Ústavný súd už viackrát konštatoval (I. ÚS 226/03, I. ÚS 50/04), že „právo na spravodlivý súdny proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy neznamená právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami, resp. s jeho právnymi názormi“.

Pokiaľ ide o zásadnú námietku sťažovateľa, že v konaní pred najvyšším súdom (vo vzťahu k nenariadeniu odvolacieho pojednávania) bolo porušené jeho základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd konštatuje, že aj táto sa javí ako zjavne neopodstatnená, pretože najvyšší súd

ako odvolací súd rozhodol v tejto veci tiež v súlade s procesným kódexom (§ 10 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 OSP) bez nariadenia odvolacieho pojednávania rozsudkom, ktorý verejne vyhlásil (§ 156 ods. 1, § 250ja ods. 2 OSP). Termín verejného vyhlásenia rozsudku bol oznámený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu, ako aj na internetovej stránke súdu www.nsud.sk, čo uviedol najvyšší súd na s. 6 svojho rozhodnutia.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosti podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

2. Obdobne ako zjavne nedôvodnú ústavný súd vyhodnotil aj námietku sťažovateľa vo vzťahu k namietanému porušeniu jeho základného práva podľa čl. 50 ods. 2 ústavy (prezumpcia nevinny), ktorou tvrdil, že ministerstvo vnútra nahradilo orgány činné v trestnom konaní, keď konštatovalo v personálnom rozkaze, že *„skutok, ktorý spáchal sťažovateľ, je trestným činom“*.

Ústavný súd zistil, že jeho tvrdenie sa nezakladá na pravde. Z personálneho rozkazu ministerstva vnútra č. 271 z 15. júla 2009 vôbec nevyplýva, že ministerstvo vnútra použilo takúto formuláciu. Preto aj túto námietku sťažovateľa vyhodnotil ústavný súd ako zjavne neopodstatnenú, pričom zohľadnil aj závery najvyššieho súdu, ktorý tiež konštatoval, že v danom prípade nezistil porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 50 ods. 2 ústavy.

K tomu je nad rámec potrebné poznamenať, že ministerstvo vnútra pri prepúšťaní sťažovateľa zo služobného pomeru ani nebolo viazané výsledkom trestného, resp. priestupkového konania (čo sťažovateľ aj napokon sám pripúšťa vo svojej sťažnosti), iba postupovalo v zmysle zadovaných dôkazov, *„nakoľko konanie o prepustení policajta podľa ustanovenia § 192 ods. 1 písm. e) zákona je samostatným konaním nezávislým na trestnom konaní, ktoré je upravené v osobitnom zákone č. 73/1998 Z. z. . V tomto konaní na rozdiel od trestného konania nie je služobný orgán viazaný ustanoveniami Trestného poriadku a neplatí tu zásada prezumpcie nevinny.“*

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd konštatuje, že nezistil žiadnu príčinnú súvislosť medzi námietkou sťažovateľa a možným porušením jeho základného práva podľa čl. 50 ods. 2 ústavy, a z tohto dôvodu preto sťažnosť odmietol v tejto časti tiež ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

3. Sťažovateľ sa napokon v petite sťažnosti domáhal aj vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 17 ods. 2 ústavy, základného práva podľa čl. 46 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 2 dohovoru označeným rozsudkom najvyššieho súdu.

Ústavný súd zistil, že sťažovateľ v odôvodnení sťažnosti však vecne porušenie týchto práv vôbec neodôvodnil a nijako nekonkretizoval, v čom vidí ich porušenie (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde). Obdobne bližšie neodôvodnil svoju námietku, že v konaní bola porušená aj „zásada rovnosti zbraní“, keďže sťažovateľ vôbec neuviedol žiadne dôvody, v čom vidí porušenie tejto zásady vo vzťahu k inému účastníkovi konania.

Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný pri výkone advokácie dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady.

Ústavný súd pripomína, že taký rozsah nedostatkov zákonom predpísaných náležitostí, aký vyplýva z podania sťažovateľa, nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (IV. ÚS 409/04, IV. ÚS 168/05).

Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Vzhľadom na to, že sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok, sa ústavný súd už nezaoberal ďalšími návrhmi sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. septembra 2011